

מסורת הש"ס

16 סלה מ"ח מ"ג 13 ספר
קוב ק"ג 16 סלה מ"ח מ"ו
כ"ב ט"ו ד' וספיה י"ו

תורה אור השלם

- 1 ויאמר משה אלכלו
היום כי שבת היום ליהוה
היום לא תעבדו בעבודה
שבת טו כה
2 הנה אנכי שלח לכם את
אלהי תברוא לפני בוא יום
3 ויהי עברה והיום יהיה
יום ערבה ומקדוק יום שאה
ומטארה יום חושך ואפלה
יום ענן וערפל:
פסוקי א טו
4 וקחה ביום ההוא ביום
בוא נוג על ארצות שראל
נאם אתיו אלדים תעלה
תמוני באפי:
5 אז התענן על י'
הירכבהיך על בתי ארץ
הדבאלחך נחלת יעקב
אכר כי פי ה' רב'
ישיעיהו טו כ"ד

רבינו הנגאל

הליכין שינוי שמעול
מוון ג' עבודת ומחיותין
מחוררת לא ב' חידקא
כלי מכלל אינו מדיח אל
מה שצריך לומר בו בשבת
לפי זמן מעשותו אבל כלי
שמייר לא היום שאין קבע
לשתייה.

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

ק"ח.

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י מ"ט מהלכות
תחנות עינים הלכה י'
סנה עשין קבב עור עינים
י"ד ס"ח רג ספ"ק א ג'
לא ב מ"י מ"ל מהלכות
שבת הלכה ז סנה
עשין ז טו"ט ח"ח ס"י
נכח:
לב ג מ"י מ"י מהלכות
מ"ע הלכה ט סנה
עשין קבב טו"ט י"ד ס"ח
רג ספ"ק ז'
לג ד מ"י מ"ג מהלכות
שבת הלכה ז סנה ל"ח
סה טו"ט ח"ח ס"ח סנה
עשין ז'
לד ה מ"י מ"ל מהלכות
שבת עשין ז טו"ט
א"ר ס"ח רג ספ"ק ח'
נכח:

לעני רש"י

פולטריא מפולטריא.
לכד.

מוסף רש"י

נחלה בלי מצרים כמה
שפאר רבנן (הו' ופולת
יהוה וקדמה יג' לא לפרנס
שפאר וסס יג' ארץ אשר
לחה ויהוה יעקב שמו את
השבת, שפאר וסס לג') יחון
את פני איצו, שקבע תחומין
עם דמיוני מהה ק' פ' ר'
שפאר (ושפ"ו ח' ט')

לעולם מצילין מוון ג' סעודות. מדלא אמר ארבע לית ליה דרבי חידקא: מכלל דתנא קמא שלש סעודות סכינא ליה. דנהאי לא איפליגו אלא דמ"ק סבר מה שעבר כבר לא יזיל ולרבי יוסי יזיל: פתחיה. קערה גדולה היא ונוצין בה גבאים מאכל מעבלי נמים ומחלקין לעניים ב' סעודות ליום מיום ליום: לא יעול. כיון דיש לו נמלא גזול לעניים: קופה. מעות הן לפרנס עניים בני טובים דזיל להו מילתא דתמחוי ומחלקין מע"ש לע"ש: י"ד סעודות לא יעול מן סקופה. שהרי יכול להמתין לע"ש הכאה אבל כשיש לו מוון י"ב יעול שהרי לא מחלק עוד עד שיגיע ע"ש והרי לשבעה ימי שבת לריכין י"ד סעודות: אכליה בשבתא. שהרי תאכלנה סמוך לערב ולא תאטרך לאכול בלילה. ואף על גב דאמרין לקמן לעולם יסדר אדם שלחתי נמולאי שבת ה"מ למאן דלפשר ליה: כפוגיון מוסיבין ליה. תממיה: אלא הא מני ר' עקיבא היא. ולענין סעודת שבת נמאן דלפשר ליה איכא למימר כרבנן ואיכא למימר רבני חידקא ומיהו האי דלריך לבריות יעשה שבתו חול ולא יטיל על אחריס כבוד בשבתו: אין פוסחין לעני העובר ממקום למקום. שאינו לן בלילה אלס: מכבר. הלכות כפוגיון כשהשער ד' סאין כסלע והסוגיון אחד מ"יב דניגר דהוא אחד ממ"ח כסלע ושיערו לו חכמים ככר זו לשתי סעודות היום והלילה: לן נוסחין לו פרנסא לינה. לקמן מפרש מאי היא שהרי סעודה של לילה ככלל כבר היא וככר זו משערין לעירובי תחומין: ואם אלס בשבת: מאי פרנסא לינה. הא קבל ליה סעודת הלילה: כי סדיא. לבדין פולטריא להניח תחת מלאשומי: שוב אינו מדיחן. דאין הדמה זו אלל לחול: ככלו על משית. כדאמר' כתובות (דף ק"ב): דור שכן דוד נא זו קטיגוריא בתלמידי חכמים שנאמר ועוד בה עשיריה וכו'. חבלי לאון חבלי יולדה (הושע י): כלי מלרים. כלומר אין לה קץ: או סהענג. כתר וקראת לשבת עונג כתיב:

את אליה הנביא לפני בוא יום ויום וכתוב היום היום הוא ממלחמת גוג ומגוג כתיב הכא יום וכתוב היום יביום בא גוג א"ר יוחנן משום רבי יוסי כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנאמר א' אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת

במנחה מצילין מוון סעודה אחת. מאכן משמע דזמן אכילה שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה דלא כדאמרינן שמתלקין סעודת שמריה ומצרכין בימים ומיהו מהא דאמרין נפסחים כפ"ק (דף ג') י"ד שחל להיות בשבת משיר מוון שמי סעודות אין רחיה מדאין משיירין מוון ג' סעודות שאין לעשות ב' סעודות שמריה דהא כיון שאוכל הכל שמריה חשיב כסעודה אחת ועוד אומר ר"י שיש כאן חיסור ברכה שאינה לריכה כדאי' בפי' ב' לו (יומא דף ע"ג.) גבי ובעשור שבתו שפוקדים דקאמר וימי ס"ח אחרתא ונקרי א"ר שמעון בן לקיש מפני ברכה שאינה לריכה: מכבר בפוגיון בו. היינו כר' יוחנן בן ברוקא דחשיב ככר כפוגיון מד' סאין כסלע שמי סעודות דעירובו ופליג התם (עירובין דף פ"ג.) ארבי מאיר ורבי יהודה שאומרים התם שיעור אחר:

והא דתנן אין פוחתין בו' גימא רבנן היא ויא' רבי חידקא. אומר ר"י דאין לפרש שבת נותנין לו מוון ג' סעודות דיינו כשכא' סס בע"ש לעת האוכל דתסתמא' יבנות סס שאין רגילות כל כך ללכת ערב שבת ובשכיל שבת נותנים לו סעודה אחת יוחר ממה שנותנין לו בשאר ימים דא"כ היכי ניחא לרבנן והלא מן הכל אין לו כי סס ד' סעודות אחת שהיא עמו דמליין כהדיה ושלשה שמתו לו וכשאיכל אחת בערב שבת לא ישארו בידו רק ג' סעודות ואותן יאכל בשבת וא"כ מיקשי נמי לרבנן וכי אזיל ריקן אזיל דכפריך כסמוך ומיהו איכא למימר דכסמוך לרבנן נמי פריך אבל קשה דכי משני דמליין ליה סעודה כהדיה לא משיך כלום לר' חידקא דאין לו לשבת כ"כ שלש סעודות ולר' חידקא לריך ד' ונראה לר"י דכשכא' בע"ש לעת האוכל נותנין לו מוון ב' סעודות כמו בשאר ימים ואם נא' לשבת סס מוסיפין לו עוד ג' סעודות וקאמר ליימא רבנן היא ולא רבי חידקא דלרבנן ניחא שיש בידו ה' סעודות בתחילת שבת ואותה שהיא עמו יאכל בע"ש ומאחורי ה' סעודות יאכל ג' בשבת ואחת נמולאי שבת ואחת יוליך עמו אלל לרבי חידקא כשיאכל ד' בשבת ואחת להוליך עמו למחר א"כ מה יאכל נמולאי שבת וליכא למימר דאמרין ליה מה דהוה לך למיכל באפוקי שבתא אכול בשבתא כדאמר' לעיל דהתם אמרין ליה כדי שלא יהא ניזון מן הדלקה אבל

הכא כבר הוא ניזון ולהכי נוטל כל אורכו ומשני דאיכא סעודה כהדיה המתוך היה סבור שהיה פשוט למקשה שהסעודה שיוליך עמו נותנין לו באחד בשבת אע"פ ששאר ימים נותנין לו סעודה שיוליך עמו עם אחרות בע"ש אין נותנין לו אותה עד שילך לפי שאינו הולך מיד עד אחר השבת ולכן היה סבור שהמקשה לא היה יודע שהניח סעודה עמו ואין לו בתחלת השבת אלל ד' להכי משני ליה דאיכא סעודה כהדיה והמקשה משני דפשיטא ליה דאיכא סעודה כהדיה אך קשה ליה כיון דמתרלת דלכיל לכוניה וכי אזיל בריקן אזיל שכמו שהיא עמו לכאן כן ישארה עמו נלאתו מכלאן ומשני דמליין ליה כו': דמלוינן סעודה כהדיה. וא"כ אמאי נותנים לו ב' סעודות כיון שמביא אחת עמו יתנו לו אחת ויאכל אחת והאחת יוליך עמו וי"ל דאין מחלקין תמחי בלילה אלל ביום צומן הסעודה ולכן נותנין לו שנים שיאכל אחת מיד ואחת בלילה במקום שיהיה ואחת להוליך עמו למחר: ל"פ שאין קבע דשתייה. מאכן יש ללמוד בלילה כשרואה להתענות למחר לאחר אכילה אע"פ שאינו יכול לאכול אם לא התנה לפי שמסתמא' כשניכר סלק דעתו מלאכול מלשמות ודאי לא סלק דעתו כדאמר הכא דאין קבע לשתייה ויכא דלא שכיח י"ן אע"ג דסלק דעתו מן היין מ"מ ממיס לא סלק דעתו ומיהו אומר ר"י דשמח דוקא בימים שהיו צריכין עזמן לשתייה אחר אכילה אמרו דאין קבע לשתייה אבל לדין לא וריב"ז פירש במסכת תענית (דף י"ג.) שאף לאחר שיסן מותר לשמות על פי הירושלמי ואין ר"י רוצה להקל כל כך כיון שלא נזכר כהדיה בש"ס שלנו ועין תוספות תענית י"ב ד"ה ניסו:

רוכס